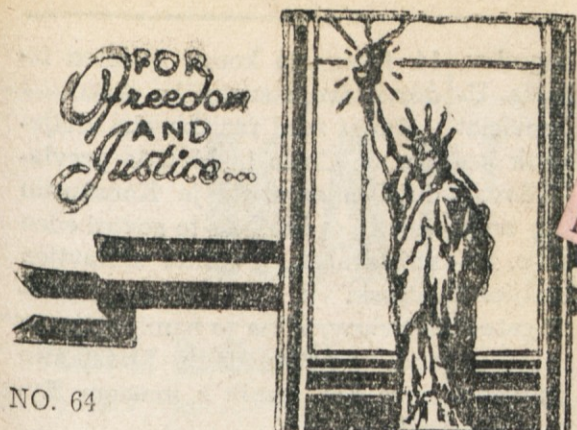

Washington nakazal bodočnost Jeruzalema

Združene države so izdelale v grobem načrt o bodočnosti Jeruzalema in ga izročile na ogled in za pravno ostalim trem velikim silam.

WASHINGTON, D.C. — Za četrtek je bil določen prvi sestanek štirih velikih sil o položaju na Srednjem vzhodu. Združene države so v zvezi s tem izročile ostalim trem velikim silam, Angliji, Franciji in Rusiji, osnutek grobege načrta o bodočnosti Jeruzalema. Ta naj bi v okviru tega načrta ostal pod izraelsko oblastjo in upravo, toda Jordanija bi imela v njegovem arabskem delu določene pravice.

Načrt še ni nikak predlog, je le zamisel, ki naj služi za osnovo razgovorov o tem težavnem vprašanju. Izraelci so namreč ponovno jasno in odločno povedali, da zasedenega dela Jeruzalema ne mislijo vrniti Arabcem, ti sami pa prav tako trdno zagotavljajo, da ne bodo pustili Izraelu niti "pedi svoje zemlje", seveda tudi ne "starega" Jeruzalema z za ves islamski svet svetimi kraji.

Predsednica izraelske vlade Golda Meir je tekoma zadnjih dveh tednov, odkar je po smrti Levija Eshkola prevzela vodstvo Izraela, že večkrat jasno in odločno izjavila, da Izrael ne bo sprejel nobene "vsiljene" rešitve. Zadnjo tako izjavo je dal Izrael po seji vlade konec tedna. V njej odklanja poseg velikih štirih sil v spor na Srednjem vzhodu in ponavlja stališče, da je treba vsa sporna vprašanja rešiti v neposrednih razgovorih med prizadetimi državami. Izjava opozarja tudi na izjavo Naserja v Egiptu pretekli četrtek, v kateri je ta trdil, da "arabske države ne bodo priznale Izraela, se ne bodo z njim pogajale, ne z njim sklenile miru, ampak bodo nadaljevale z napadi nanj".

Kraljica Elizabeta II. še vedno ni v redu

SOUTHAMPTON, Ang. — Ko se zbirajo potniki za prvo križarjenje nove razkošne potniške ladje Kraljica Elizabeta II. v tropskem predelu, je začelo nje-
no moštvo štrajkati. Trdi, da ladje niso nič dosti popravili, kar zadeva njeno močno tresenje. Pri veliki brzini je to tolikšno, da na ladji ni mogoče spati. Na ladji je tudi preveč hrupa in ropota strojev.

Mornarji, ki so bili na Kraljici Elizabeti I. in na Kraljici Mariji, zatrjujejo, da je bilo na teh dveh za moštvo in tudi za marsikaj drugega veliko boljše poskrbljevanje.

Ladja Kraljica Elizabeta II. bi morala že v januarju preko Atlantika proti Ameriki, pa je vprašanje, če bo mogla odpluti že ta mesec na poskusno križarjenje.

Poravnajte naročnino,
če le mogoče, na prvo
obvestilo!

Vremenski
prerok
pravi:

Postopna pooblačitev in toplejša. Najvišja temperatura do 45.

Novi grobovi

Vincent A. Hribar

Včeraj so našli mrtvega 47 let starega Vincenta Alberta Hribarja z 803 E. 155 St. Pogreb ima v oskrbi Zeletov pogrebni zavod na E. 152 St. Podrobnosti jutri.

Brezzobi Angleži!

LONDON, Vel. Brit. — Poročila pravijo, da vsako leto izdru britanskim šolarjem štiri tone bolnih zob. Okoli 13% vsega prebivalstva Velike Britanije ima že pri 21. letu vse tuje zobe. Vsako leto se tej množici pridruži okoli 800.000 novih. Trenutno nima okoli 17 milijonov prebivalstva Velike Britanije niti enega svojega lastnega zoba v svojih čeljustih.

Bolzni zob so v Veliki Britaniji zelo pereče in delajo veliko škodo gospodarstvu, ker zaradi njih izredno veliko število ljudi ostaja od rednega posla.

Glavni vzrok tako slabih zob in toliko zobnim boleznim je prekomerno uživanje sladkorja in slaščic. V uživanju teh so Angleži pred vsemi drugimi narodi.

Zgodovinske osebnosti počasi umirajo

CLEVELAND, O. — Ko smo sledili boju volje in trdne naravne bivšega predsednika Eisenhowerja proti smrti, smo se nehote spomnili, da smo nekaj takih slučajev doživeli že v naši dobi. Zmeraj so to bile zgodovinske osebnosti, ki so svojo močno voljo kazale do zadnjega trenutka življenja.

V mislih imamo na primer pokojnega papeža Pija XII., potem njegovega naslednika Janeza XXIII. Nič manj močno voljo je pokazal tudi bivši angleški ministrski predsednik Winston Churchill. Je pač nekaj skrivnostnega v našem življenju, kadar ravno močna volja zapusti zadnja naša duhovno prisotnost na tem svetu.

Britanski letalci štrajkajo

LONDON, Vel. Brit. — Okoli 1100 pilotov British Overseas Airways Corporation je včeraj začelo štrajkati v podporo svoji zahtevi po višjih plačah.

Wilson v Adis Abebi

Predsednik britanske vlade je po razgovorih v Lagosu odletel v Adis Abebo na razgovor s Haile Selasijem.

LAGOS, Nig. — Od preteklega petka se je predsednik britanske vlade Harold Wilson razgovarjal tu s predsednikom Nigerije gen. Yakubu Gowonom o vseh vprašanjih vojne med zvezno vlado in nekdanjo Vzhodno pokrajino, ki se je pred dvema leti proglasila za neodvisno državo Biafro. Pleme Ibo, ki tvori glavni del prebivalstva Biafre, ne zaupa islamskemu večinskemu plemenu Hausa, trdi, da ga hočejo zvezne oblasti, pri katerih ima pleme Hausa glavno besedo, uničiti. Zato hoče svoje življenje zavarovati v lastni, neodvisni državi.

Zvezna vlada na tako rešitev noče pristati in vodi z Biafro že 21 mesecev več ali manj uspešno vojno. Od lanskega septembra je na bojiščih zastoj. Biafri se je posrečilo zvezne čete ustaviti in jih na več krajih potisniti celo nazaj. Glavno zaslugo za to ima Francija, ki oskrbuje Biafro z orožjem in jo tudi finančno podpira.

Zvezna vlada ima glavni dobaviteljci orožja in vojni potrebščin v Veliki Britaniji in v Sovjetski zvezi. Vsaka od njiju podpira Lagos iz svojih lastnih posebnih vzrokov. Združene države se v spor niso vmešale, podpirajo le napor za pomoč v hrani stradajočemu prebivalstvu Biafre. Ta podpora prihaja z vsega sveta, posebno še od katoliške cerkve, kateri pripada večina plemena Ibo.

Harold Wilson je šel v Nigerijo, čeprav je vedel, da ne more računati na kak večji uspeh. S svojo potjo hoče vsaj pomiriti britansko javnost, če že ne več. Vodniku Biafre polk. O. Ojukwu je Wilson sporočil, da ga je pripravljen sprejeti in se z njim razgovarjati o "pomoči stradalim". Sestanek je predviden v Adis Abebi, kamor je odletel Wilson včeraj od tu. Abesinski cesar se že dolgo trudi za končanje vojne v Nigeriji in Wilson se razgovarja z njim, kaj je vse še mogoče v tem naporu storiti.

Po ostrih in krvavih bojih je bilo oporišče rdečih v delu uničeno

SAIGON, J. Viet. — Po dolgih in ostrih bojih, ki so stali zavezniško stran hude izgube, se je posrečilo iztebiti ostanke rdečih iz jam in podzemskih skrivališč, največ naravnih, 800 čevljev visoke granitne gmote, ki se dviga nad ravnino Mekongove delte proti meji Kambodže. To je bilo največje rdeče naravno zatočišče in oporišče, ki so ga vztrajno branili skozi leta.

Zavezniške sile so se ga ponovno lotile, pa se morale vedno znova umakniti. Po zagriženih in krvavih bojih ter po hudih izgubah se je posrečilo to naravno trdnjavo zdaj zavzeti "gorjanec" pod vodstvom ameriških "Posebnih sil". Ameriški poznavalci trdijo, da je bilo v Tuk Chup gori dovolj prostora za bivanje in oskrbo vsaj 500 mož. Granitna gmota se dviga le nekaj 800 čevljev nad ravnino polji in močvirji Plain of Reeds, pa vendar obvladuje ves prostor daleč na okrog vse preko meje v Kambodžo. Rdeči so bili tod vsa leta še iz časov bojev s Francozi.

V veliki naravni jami so imeli rdeči obsežno bolnišnico z bambusovimi posteljami. Posebni generatorji so oskrbovali to in vse druge prostore z elektriko. Deževnica se je zbirala v naravnih kotanjah, iz katerih so jo po ceveh napeljali v notranjost za potrebe naprav in osebja.

Republikanski senator dvomi v davčno naklado

WASHINGTON, D.C. — Sen. John J. Williams, republikanec iz države Delaware, najstarejši član republikanske skupine v finančnem odboru Senata, ki mora razpravljati o davkih, je dejal, da bo on sicer podpiral Nixonov predlog za enoletno podaljšanje davčne naklade na dohodke, da pa dvomi, da bo predlog kar glado sprejet.

Sen. J.J. Williams je prepričan, da bo morala vlada najprej zmanjšati zvezni proračun za 5.3 bilijone, predno bo mogla upati na sprejem davčne naklade in podaljšanje prometnega davka na telefon in nove avtomobile.

EISENHOWER NA POTI V ABILENE V KANSASU

Sinoči so truplo pokojnega predsednika ZDA. gen. D. D. Eisenhowerja po pogrebnih molitvah v Washington National Cathedral z vlakom odpeljali v Abilene v Kansasu k zadnjemu počitku.

WASHINGTON, D.C. — Mnogi so včeraj izkazovali poslednji čast bivšemu predsedniku ZDA gen. Dwightu D. Eisenhowerju, ko je njegovo truplo ležalo na Kapitolu. Pridružili so se jim odličniki in predstavniki s preko 75 dežel vsega sveta, ki so skupaj s pokojnikovimi osebnimi prijatelji, sodelavci in častilci spremili njegovo truplo s Kapitola v Washington National Cathedral, kjer so bile opravljene pogrebne molitve. Nato je bilo truplo v sprejedu prepeljano na Union Station, kjer so ga naložili na poseben vlak, ki ga vozi sedaj v Abilene v Kansasu k poslednjemu počitku. Ta kraj, kraj svojih otroških in deških let, si je pokojnik izbral za svoje poslednje počivališče še v času svojega življenja.

Ves pogreb je potekal s strogo vojaško točnostjo po predpisih za državne pogrebe in za vrhovne vojaške vodnike dežele. Ko je truplo pokojnega predsednika doseglo Union Station, je godba Vietnamu in pariških razgovorih, ki naj vojskovanje v Vietnamu končajo. Zvečer je predsednik ženo imel skupni sprejem za vse tuje goste. Nekateri od njih ga bodo danes ponovno obiskali v Beli hiši za poslovne razgovore.

V katedrali je rev. Edward L. R. Elson molil k Bogu: Zahvaljujemo se Ti za plemenitost njegove močnatosti, za nedotakljivost njegove osebe, njegovo gostoljubje duha in veličino misli, za trdnost ob izzivanju, za njegovo dar pomirjevanja, za njegovo prijaznost in trdnost, za sočutje in usmiljenje, za njegovo toplotno prijateljstvo, njegovo prozornost duha in vnost, za njegovo potrpežljivost in trpljenje in za vse, kar ga je priljubilo množicam človeštva.

Pokojnikova vdova in njegov sin sta ob teh besedah tiho joka-

Iz Clevelanda in okolice

V sredo odprto—

John Petric, 783 E. 185 St., bo imel v sredo svojo brivnico ves dan odprto, zaprto pa ves dan na Veliki petek.

Rojak bo igral—

V. Tisler, 26 let stari Jeseničan, ki igra kot poklicni hokejist v Springfield Kings moštvo, bo jutri, v sredo ob osmih zvečer nastopil s tem moštvom v Areni v Clevelandu proti Cleveland Barons.

Tretji fantek—

Mr. in Mrs. Matthew Grdadolnik, 1684 Oakham Drive, Euclid Avenue, se je pretekli četrtek, 25. marca, rodil v Euclid General bolnici četrto otrok, tretji fantek Robert Matija. Iskrene čestitke!

Važna seja—

Jutri, v sredo, ob dveh popoldne ima Društvo sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ važno sejo v spodnjih prostorih šole sv. Vida.

Seja—

Društvo Carniola Hive št. 193 T.M. ima jutri, v sredo, ob sedmih zvečer sejo v SND na St. Clair Ave., soba št. 1.

Porter in Stokes se pobotala—

Načelnik demokratske okrajne organizacije A. Porter je včeraj objavil, da se bo udeležil \$100 večerje v počastitev župana C. Stokesa, načrte za katero je ob njeni objavi ostro napadel. Med obema je prišlo v zadnjih dneh po daljših pogajanjih do tihega sporazuma, ki naj obnovi edinstvo v demokratskih vrstah in zagotovi mestu demokratskega župana. Republikanci upajo, da bodo te načrte preprečili in doslegli v novembru večino za svojega županskega kandidata, ki bo po vsem sodeč le R. Perk.

VČERAJ NI BILO POSTE!

Uredništvo opozarja, da je bila včeraj zaradi pogreba gen. Eisenhowerja pošta zaprta in se bo zato objava preko pošte poslanih stvari zakasnila

Policija streljala na ljudi v Indiji

KALKUTA, Ind. — Včeraj je policija streljala v množico, ko sta se dve skupini v Bhadreswaru, 30 milj od tu, med seboj spopadli in se za pozive k miru nista menili.

R. Websterjem. Kraljičin predstavnik A. Lee bo vodil upravo otoka ob sodelovanju sveta.

LAGOS, Nig. — Vodnik Biafre polk. Ojukwe je izjavil, da bi njegov sestanek s predsednikom britske vlade H. Wilsonom služil temu le v propagando in ga je zato odklonil. Wilson je včeraj odletel od tu v Adis Abebo na razgovore z abesinskim cesarjem Haile Selasijem.

SAIGON, J. Viet. — Rdeča ofenziva je začela po 35 dneh nekam pešati. Preko zanje noči so rdeči streljali le na okoli 15 postojank, ne da bi napravili kako večjo škodo. Zavezniški vojaški strokovnjaki trdijo, da so imeli rdeči v 5 tednih ofenzive preko 20.000 mrtvih, pa vendar ne izključujejo novega zaleta v rdeči ofenzivi. Ameriške izgube v vietnamski vojni naj bi te dni presegle one v korejski. V korejski vojni so imele ameriške oborožene sile skupno 33.629 mrtvih.

Zadnje vesti

MEXICO CITY, Meh. — Eksplozija v premovalniku Coahuila sinoči je nemara končala življenje do preko 300 rudarjem, ki so bili v času eksplozije v rovih. Doslej so našli 40 trupel. Le malo upanja je, da bi kdo ostal v rudniških rovih še živ.

PRAGA, ČSR. — Notranje ministrstvo je ostro obsodilo izgrede pretekli petek, ko je množica sredi Prage napadla in uničila pisarno sovjetske letalske družbe Aeroflot. Škodo so ocenili na \$130.000 in sovjetska zveza zahteva povračilo. Iz objave oblasti je razvidno, da protisovjetski izgrede niso bili omejeni samo na Prago, dogodili so se tudi v Mladí Boleslavi, kjer so napadli vojašnice, v katerih so sovjetske čete, dalje v Usti in Labemu na severnem Češkem. Moskvska "Pravda" je ostro napadla oblast ČSR, ki niso preprečili "protisovjetske histere". Obdolžila je J. Smrkovskega, da je bil vmešan v izgrede, kar pa je urad Narodne skupščine včeraj odločno zanimal.

CAREFREE, Ariz. — Ford Motor Company je včeraj pokazala javnosti svoj novi avtomobil "Maverick" ki naj bi bil uspešen tekmeec Volkswagena. Stane \$1,995, ima motor s 105 konjskimi silami, ki napravi 23 milj na galon. Ford upa, da bo Maverick našel veliko kupcev in uspel potisniti s trga Volkswagen.

ANGUILLA. — Lord Cardon, poslanik Vel. Britanije pri ZN, ki je prišel v petek sem, je včeraj podpisal sporazum z domačini, predstavljenimi s svetom pod "predsednikom"

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debever

NAROČNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 64 Tuesday, April 1, 1969

V Pentagonu manjka McNamare

Sele sedaj, ko ni McNamare več v tajništvu za narodno obrambo, se vidi, kako zelo ga želeti manjka. Njegov naslednik M. R. Laird ni narečel človek s hrbenico. Je dostopen vsem mogočim vplivom, kar je pokazal že prve mesece svojega tajnikovanja. Čisto gotovo ni kos znani koaliciji generalov in vojne industrije.

Kako zna ta koalicija varovati svoje koristi, je pokazal slučaj z ABM raketnimi lovci. Že prejšnji predsednik Johnson je imel v načrtu, da sistem ABM raketne obrambe postopoma uresniči. Ni se mu mudilo, ker je čutil, da je dežela proti Nixonu ni poznal te ovire. Akoravno sta mu debata v senatnem odboru za zunanjo politiko in simpatičen odmev v javnosti na to debato pokazala, da je ABM načrt preveč tvegana zadeva, da bi bila zanjo vsa dežela, je Nixon pri vsem tem dal signal, da Pentagon z izvajanjem načrta nadaljuje. Ako se bo pokazalo, da je kaj narobe, bo Nixon pozneje spremenil in spril na pravo pot.

Nixon se je s tem podal na pot do ostre debate s Kongresom, ki hoče porabiti ravno ta slučaj, da noče več biti popustljiv, kadar je v nevarnosti njegova pravica "nasveta in pristanka" pri odrejanju smeri naše zunanje politike. Noče več dopustiti, da bi predsedniki kar na svojo roko usmerjali zunanjo politiko, kot jo je na primer Johnson. Če je demokratični senat to še nekoliko prenašal pri demokratiškem predsedniku, tega ne bo storil pri republikanskem.

Čeprav Pentagon ve, da čaka Nixona ostra debata v Kongresu, je že začel spreminjati načrt ABM. Vplesti hoče namreč vanj — tako je povedal Laird — moderniziranega raketnega lovca Spartana, ki se zanj vnamajo generali. Tako se bomo kar mimogrede zapletli v financiranje ABM sistema, ne da bi vedeli, koliko je vreden in koliko bo stroškov z njim. Da zamegli položaj, hoče Laird zmanjšati proizvodnjo nekaterih drugih raket. Le kdo bi mu mogel verjeti, da bo s takimi prihranki lahko financiral ABM sistem, kjer se stroški s časom lahko dvignejo do \$400 milijonov?

Armada ima torej bitko za ABM sistem že na pol dobljeno, tako upajo njeni prijatelji v vojni industriji. Zakaj ne bi poskusili svoje sreče tudi druge veje naše narodne obrambe, ker mislijo v Pentagonu tudi na nove vrste bombnikov, ki ne bi bili ravno poceni. Seveda si lahko postavimo vprašanje: ali so nam novi bombniki sploh še potrebni, ako imamo raket na pretek. Ali ni verjetno, da bodo bombniki postali prav kmalu le pomožno orodje k raketam? Saj nam v Vietnamu delajo komunisti že sedaj več preglavic s svojimi raketami kot s svojim vojnim letalstvom, kolikor ga sploh imajo.

Kar zna vojno letalstvo, zna tudi mornarica. V Pentagonu so že formirali razne komisije, ki naj ocenijo vrednost naše mornarice. Komisije so začele delati po znanem receptu: kot mero postavijo najbolj moderne edinice naše vojne mornarice. Kar ne zdrži primerjave s temi edinicami, naj velja za zastarelo. Tako so komisije kaj kmalu prišle do zaključka, da je večina ladij naše vojne mornarice zrela za staro železo in da je treba ustvariti popolnoma novo brodogradnjo, ki bo kos sedanjim nalogam. S kakšnimi stroški bo ta obnova zvezana, ne povedo, toda treba bo vanje investirati lep šop milijonov dolarjev.

Vsi načrti so lepi in se dajo brez posebnih težav zagovarjati s potrebo po narodni varnosti, po varstvu naših narodnih interesov itd. Ti dokazi se ponavljajo od leta do leta, kadar v Kongresu obravnavajo proračun o narodni obrambi. Zdi se nam, da so vse poteze, ki jih sedaj dela gornja koalicija, le priprava za debato v Kongresu. Ker bo debata huda, je treba javnost že preje primerno "preparirati", kot se to dogaja vsako leto.

Pri tem nam prihaja na misel par neprijetnih vprašanj.

Federacija se z veliko ihto pripravlja na pogajanja z Moskvo o omejitvi oboroževanja, posebno nuklearnega. Kako je mogoče spraviti vse priprave v sklad s cilji naše koalicije generalov in vojne industrije? Ako tega ne vemo in tega ne znamo raztolmačiti Moskvi, ali nas ne bodo v Moskvi smatrali za zahrbtnježe, ki jim človek ne sme preveč verjeti? Sovjeti pa lahko pridejo že na drugo misel: da hoče Amerika ravno s svojimi pripravami na zboljšano oborožitev izvajati nanje pritisk, kar nekateri naši kragulji že kar odkrito zagovarjajo. V tem slučaju se bodo v Kremlju skrili za svojo staro taktiko: skušali bodo zavlačevati pogajanja do trenutka, ki se jim bo zdel politično najbolj ugoden. Tako postanejo pogajanja za omejitve oboroževanja lahko zelo podobna sedanji pariški konferenci za premirje v Vietnamu. Le kdo bo od tega imel korist?

Bojimo se, da bo Nixon pod pritiskom javnosti hotel sedeti na dveh stoli: na eni strani bo silil v pogajanja z Moskvo o kontroli oboroževanja, na drugi strani bo dovolil svoji administraciji, da se bo oboroževala točno po že-

ljah gornje koalicije. Nixon seveda ne bo mogel dolgo sedeti na dveh stoli, lahko se mu pripeti, da bo obvisel med dvema stoloma.

Kar Nixon trenutno najbolj potrebuje, so sodelavci z močno hrbenico, kot je bil McNamara. Možno je zmeraj zadol na pravo rešitev, toda postopal je zmeraj dosledno in se ni bal gornje koalicije. Takih sodelavcev Nixon ne bo dobil. Sicer bi pa imel z njimi le sitnosti. Koalicija mu že sedaj verjetno preseda, morda mu bo tudi zrastle čez glavo, kdo ve?

BESEDA IZ NARODA

Koncert
Mladih harmonikarjev

CLEVELAND, O. — Mladi harmonikarji pod vodstvom g. R. Kneza nam spet pripravljajo svoj koncert. Tudi tokrat v cerkveni dvorani pri Sv. Vidu. Preko 40 otrok bo pokazalo, koliko so napredovali od zadnjega koncerta, pokazali svoje uspehe; priklicali med nas lepoto slovenskih pesmi in melodij, v enoličnosti življenja prinesli dihi mladosti in pomladi. Svojestven užitek je gledati skupino, kjer je za mnoge harmonika skoraj "pretežko breme", pa vendar v otroških očeh vidiš, da tudi srce vrisa in poje, ko drobni prsti begajo po tipkah na škali. Ni lahko spraviti v enoto tako različen družbi. Vemo pa iz dosedanjih koncertov, da bomo tudi letos deležni posebnega užitka — veselo mladih src bo nehoti dobilo mesto tudi v nas samih. Rudi Knez s svojim talentom, predvsem pa s svojo potrpežljivostjo, zmoro delo, za katerega mu ne moremo biti dovolj hvaležni.

Slovenska melodija je končno ono edino, kar bo morda še dolgo ostalo in živelo, ko bo slovenska beseda in tudi slovenska pesem že prava redkost med našimi potomci v tem velikem svetu. Zato je prav, da skušamo zbuditi in ohraniti v otrokih veselje, da se naučijo igrati instrument, ki jih najbolj veseli — za lastno izobrazbo, lastno razvedrilo, pa tudi zato, da ohranijo povezanost s svojimi starši, z narodom, ki je te pesmi in melodije ustvaril in ohranil; z zemljo, ki je s svojimi posebnostmi in lepoto dala snov, motiv pevcu in umetniku, vtisnila pečat edinstvenosti in lepote, ki se more kosati z vsako na svetu.

Prav je, da podpremo trud in prizadevanja teh naših mladih umetnikov, da napolnimo dvorano in pokažemo, da se veselimo njihovih uspehov, sadov volje in plemenitosti, ki jih taki koncerti prinašajo.

M. J.

Velikonočno pismo
iz Zambije

LUSAKA, Zamb. — Dragi misijonski prijatelji in prijateljice! Ni dolgo tega, kar si je br. Rovtar dvakrat zlomil nogo pri prometni nesreči na osamljeni zambijski cesti. Hvala Bogu, zdaj je že spet pri delu in pridno pomaga v Tajništvu katoliških šol. Kmalu po nesreči br. Rovtarja Kdor bi v bizantinskem cesarstvu Slovanom uvažal pismenstvo in knjige, marveč jim pri tej pomoči od tega. Zato je Konstantin priporočil: "Ako ti hočeš, more to tebi dati Bog, ki daje vsem, ki ga prosijo...". Z drugo besedo, cesar je želel, naj možin. Nedvomno je sedaj na ramah p. Tomažina veliko breme, huda odgovornost. Po želji predstojništva bo moral zlasti misliti na to, kako si bi kar se da hitro vzgojil naslednika, da se bo za tem sem spet mogel vsega posvetiti naši misijonski postaji Matero.

"Le enkrat bi videl, kak' sonce gor gre, bi videl, kje luna, kje zvezde bleste.

Al' tema zakriva,

pred mano je noč..."

Dovoljujemo se obrniti na naše rojake in rojakinje in jih prositi za kak dar za 20-letnega slepega slovenskega fanta Jožefa Uršiča iz vasi Ravna — Drežnica pri Kobaridu v Slovenskem Primorju. Ta revež je oslepel, ko mu je bilo komaj tri leta, po krivdi drugih. Jokala je dobra mama, jokala je oče, jokala družina. Kakšna nesreča, ko si revež ne bo nikoli mogel služiti lastnega kruha, nikoli iti s trebuhom za kruhom. Uršičeva zakonca imata osem otrok, dva sinova sta bogoslovca, ena hčerka se je poročila, pet mlajših je pa še doma. Ko bodo ti odrasli in odšli od hiše, ko bo sin prevzel dom, ko bodo starši umrli, bo slepi Jože velik revež. Kam z njim, ko se sirota ni mogel ničesar izučiti? V bogati Ameriki je tudi za slepe lažje, saj jim nudijo pripomočke za učenje bra-

stva. Skoraj vsak teden nas razveseli, hvala Bogu, kak dobronik ali dobronica s svojim darom. Bog naj jim bogato povrne!

V Lusaki se pripravljamo na odprtje noviciata za afriške jezuite iz angleško govorečih afriških dežel. Majnika pridejo že prvi novinci iz Nigerije, Abesinije, Ugande, Tanzanije, Rodezije, Zambije. Pri gradnji tega noviciata goreče sodelujeta tudi dva hrvaška jezuitska brata: br. Fostač in br. Dilber; oba sta električarja, instalaterja in mizarja.

Te dni je prišel semkaj iz Indije zambijski jezuit, bogoslovec, eden od štirih Zambijcev, ki so trenutno udje jezuitskega re-

da. Dva Zambijca sta bogoslovca, dva pa redovniška brata. Upamo, da bo pomenil noviciat za afriške jezuite nov velik korak v razvoju afriškega redništva. Zelo priporočamo to novo a tako zelo važno ustanovo, našim prijateljem in prijateljicam širom po vsem svetu v gorečo molitev.

V molitvi ostanimo združeni še vnaprej, posebej še za veličnočne praznike, katerih vam vsem doma in po svetu želimo polno božjega blagoslova in milosti.

P. Jože Kokalj SJ
Matero Catholic Parish
P.O. Box 2527
LUSAKA, Zambia, Afrika

Pred 100 leti je umrl slovanski apostol sv. Ciril

II.

Nagrobni mozaik sv. Cirila v cerkvi sv. Klementa v Rimu z napisom: V spomin apostolu in učeniku Bolgarov od bolgarskega naroda 869-1929.

CHICAGO, Ill. — Da Slovani v bizantinskem cesarstvu tega niso imeli, mu je bilo dobro znano. Tudi ovira za to mu je bila dobro znana, namreč ovira pri cerkveni hierarhiji, pri kateri je prevladovalo mnenje, da so v bogoslužju le trije jeziki dovolga: hebrejski, grški in latinski. Kdor bi v bizantinskem cesarstvu Slovanom uvažal pismenstvo in domače bogoslužne knjige, bi bil obdožen krivoverstva. Toda cesar Mihael III. je s striške postaje Katondwe, koder deluje naš p. Tomažin, Misijonska postaja ima katoliško bolnišnico, osnovno šolo in gimnazijo; torej je velik katoliški center. Mimo tega ima vrsto podružnic. Ko so se predstojniki vprašali, kdo naj nadomesti rajnega superiorja, so odločili, naj sprejme to odgovorno dolžnost naš p. Tomažin. Nedvomno je sedaj na ramah p. Tomažina veliko breme, huda odgovornost. Po želji predstojništva bo moral zlasti misliti na to, kako si bi kar se da hitro vzgojil naslednika, da se bo za tem sem spet mogel vsega posvetiti naši misijonski postaji Matero.

Ker je moravski knez Rastislav zaprosil za misijonarje učitelje pri cesarju, ne pri patriarhu, in je cesar sam želel Moravanom kulturni vzpon in je Konstantin bil bizantinski krščanski diplomat ali odposlanec, se je goreči duhovnik in bistri učenjak Konstantin mogel mirno lotiti cesarjevega naročila v prid Moravanom, ne da bi s tem prišel v opreko z bizantisko hierarhijo. Sestavil je zares slovan-ki abecedo in dal temelj slovanskemu pismenstvu. Konstantinova iznajda, odnosno sestava abecede, ki tako izvrstno ustreza slovanskim glasovnim niansam, je prava mojstrovina in izpričuje izredno velik Konstantinov jezikovni talent.

Konstantin se je lotil prevoda Janezovega evangelija in zapisa v domači slovanski — makedonski — jezik, pač pa ob ugotovitvi, da je govorica moravskih poslanecev skoraj docela enaka slovanski — makedonski. Če je namreč moravske poslanstvo prispelo v Carigrad proti koncu leta 862 in prezimilo v prestolnici, je Konstantin imel dovolj priložnosti za jezikovne stike z njim.

Ko je Konstantin novo pisavo slovansko, s katero je najprej napisal prevedeno svetopisemsko besedilo z začetkom Janezo-

vega Evangelija, nesel pokazati na dvor, se je cesar s svetovalci na moč začudil in razveselil. Se z večjo radostjo je želel na Moravsko poslati bistroumnega Konstantina in prav tako tudi njegovega sposobnega in izkušnega brata, ki je tedaj že imel blizu 50 let. "Torej sprejmi mnogo daril" — za Moravsko — "in vzemi svoja brata igumena Metoda in pojdi! Vidva sta namreč Solunčana, a Solunčani vsi čisto slovansko govore.

Bolehni in utrujeni Konstantin si je vsekakor za slovanski misijon želel brata za pomočnika, ki bi mu kot diakon mogel pomagati pri vršitvi sv. bogoslužja in pri misijonskem oznanjevanju, pa tudi pri vzgoji domačega duhovniškega in redovniškega naraščaja, saj je bil ugleđen igumen, opat.

Na pomlad leta 863 sta Konstantin in Metod s cesarjevimi darovi za moravskega kneza, z bogoslužnimi knjigami — že slovanskimi — in z relikvijami mučenca, papeža sv. Klementa, ki sta ga našla v Kerzonu pri Črtnem morju, odrinila sta na pot k Slovanom Moravanom. Pa ne sama. Z njima so šli tudi njuni prvi učenci, ki so bili večji slovanskega jezika, kot Angelar, Saba, Naum in Klemen, verjetno menihi iz Polyhroma. Ti so bili slovanskega rodu.

Misijonsko in kulturno — slovensko — delo, ki sta ga sv. brata opravila pri Moravanih do pomladi 867 in potem še nekaj mesecev pri Slovencih v Panoniji, je bilo izredno. Tako knez Rastislav na Moravskem kot knez Kocelj v Panoniji sta sv. brata v kratkem zmožni slovanskega pismenstva in branja, opravljanja cerkvenih molitev in godni tudi za posvetitev v duhovnike. Prav to je bil razlog, da sta se sv. brata po 40 mesecih nad vse uspešnega dušnopastirskega delovanja — oznanjanja čiste vere, izkoreninjenja zmot in zavračanja krivoverstnikov — napolnila skozi slovensko Panonijo — v Rim, da dosežeta posvetitev učencev, ki sta jih vedla s seboj, v duhovnike, potrditev slovanskih bogoslužnih knjig in slovanskega bogoslužja, a tudi izbor tega in onega domačega duhovnika za pokrajinskega škofa in ustanovitev samostojne slovanske škofije.

Vse je šlo po sreči. Učenci, ki sta jih vedla s seboj, tako Klementa še v Grški, za Moravskega in iz Panonije, so bili v Rimu posvečeni v duhovnike in klerike, opata in dijakona Metoda pa je sam papež Hadrijan II. posvetil za duhovnika. Tudi slovanske knjige bogoslužne je papež blagoslovil za slovansko bogoslužje in potrdil. Le zadnji cilj, ustanovitev samostojne slovanske škofije in imenovanje ter posvetitev domačega škofa je počasi dozoreval. Slovanski novomašniki so bili še premladi, vsaj premalo izkušeni za škofovsko službo. Vendar je Konstantin, ki je bil vodja misijona pri Moravanih in Slovencih, potrpežljivo vztrajal v Rimu od prihoda — pred Božičem 867 — vse leto 868, v začetku 869 pa zdravstveno tako opesal, da je

14. februarja komaj 42-leten izdihnil svojo svetniško dušo.

Danes med raziskovalci življenja sv. Cirila in Metoda prevladuje mnenje, da je Konstantin umrl kot škof. Za to govori eden najstarejših, v Rimu sestavljen latinski vir, dalje izražanje ostalih virov, ki na to namigujejo, in tudi dejstvo, da je Konstantin umrl kot menih z imenom Kyrril — Ciril.

Življenjepisi poudarjajo, da si je 55 dni pred smrtjo zadnjič oblekel častitljivo obleko — bilo je za Božič 868. Poslej je nosil do smrti meniško obleko. Konstantin v domovini in pri Slovanih še ni bil menih. Menih je postal šele v Rimu. Pa čemu šele na koncu življenja, ko je njegov brat Metod, bil menih že veliko preje. Ali je zgolj iz velikega spoštovanja do častitljive meniške ustanove, katere je želel biti deležen vsaj ob smrti. Beograjski nadškof dr. Gabrijel Bukatko mi je bistro razložil: Konstantin je bil posvečen za škofa. Škofje na Vzhodu, odkoder je bil tudi Konstantin z bratom Metod, pa so po starem izročilu menihi z obljubo devišstva. Zato je tudi Konstantin kot škof stopil v samostan, v menišvo in v njem napravil še posebno obljubo devišstva. Ob prestopu v menišvo pa se vedno spremeni tudi ime. Konstantin si je prevzel ime Kyrrilos, kar pomeni Gospodov, Jezusov, Kristusov.

Da je Konstantin v letu 868 v Rimu dosegel škofovsko čast — za enkrat še ni znano, kdaj — in da je kot škof umrl, priča zelo zgovorno dejstvo, da ga je papež Hadrijan I., ki ga je bil posvetil v škofa, hotel kot sobrata v škofovstvu v lastni papeški grobnici, v grobu sv. Petra, pa je brat Metod prepustil papežu, naj ga pokopljejo v cerkvi sv. Klementa, čigar relikvije je Konstantin našel in prinesel v Rim.

Tudi molitev umirajočega Cirila za zaupano mu čredo slovanskih vernikov — moravskih in slovenskih — je prelep dokaz gorečega nadpastirja, velikega misijonarja Kristusovega in gorečega zagovornika mednarodne vesoljnosti Kristusove Cerkve, v kateri imajo vsi rodovi enake pravice.

Sv. Ciril s svojim bratom Metodom je zapustil še poznejšim stoletjem velike uspehe svojega ogromnega dela. S svojim izumom je slovanski jezik, ki so ga takrat vsi smatrali za barbarskega in ga — Grki in Latinci — kot takšnega označevali, hotel povzdigniti na stopnjo kulturnega in cerkvenega književnega jezika. Pokojni kardinal Hermenegild Pellegrinetti pravi k temu: "Pri tem ga ni vodila narodna, politična ali filozofska misel, marveč ideja, da bi s kulturnim književnim jezikom Slovane lažje pridobil za Kristusa. To je bil neki izliv božjih binkosti, ki so na rojstni dan sv. Cerkve z ognjenimi plameni in z darom jezika pomenljivo označevali cerkveno vesoljnost. In prav zato, da bi slovanskim narodom dal zavest, da je Kristusovo ljudstvo, enako drugim, je Ciril hotel svete knjige za nje ne samo prevesti, ampak v njihovem jeziku tudi maševati, da je bil začetek njihove književnosti posvečen s praznovanjem najvzvišenejše daritve..." (V "Studium Christi, Milano, 1939. Primerjaj tudi: "Zvezdi našega neba", Celovec, 1966, str. 237-238!)

Za Slovence je spomin na velikega Konstantina — sv. Cirila posebej časten in pomenljiv. Pri knezu Kocelju v Panoniji je leta 867 tudi Slovincem osnoval bogoslovno šolo z domačim jezikom in uvedel bogoslužje v domačem jeziku. Tukaj je tudi vzniknila zamisel, da se obnovi sirmijska nadškofija in se s tem položil temelj novi panonski nadškofiji. S Koceljevim sporočilom je Konstantin to idejo predložil papežu — apostoliku v Rimu in uspel, čeprav je dejansko šele njegov brat sv. Metod — pa že v letu Cirilove smrti 869 —

(Dalje na 3. strani)

KANADSKA DOMOVINA

Vesti iz Sudburyja

SUDBURY, Ont. — Vesel sem, da bi skoro zavriskal, pa sem po pustni zabavi postal kar precej hripav. Od tedaj je preteklo že dosti časa in smo že v Velikem tednu. Pa se mi vendar zdi, da bi napisal, kaj je bilo v naši slovenski sredini v zadnjem času novega.

Od mojega zadnjega poročila smo imeli šo novoletni banket, ki je prav lepo uspel. Družba je bila vesela, posebno se je dobro in pohvalno obnašala pri večerji, katero so nam pripravile naše skušene slovenske kuharice. Vsem za njihovo kuharsko umetnost čast in priznanje! Se meni je teknilo, čeprav sem mnenje sem še kar vilice obilnil. Seveda sem se zahvalil za okusne jedi in se priporočil za še kaj takega v bodoče.

Po večerji so nam začeli igrati naši slovenski godci. Kako jim ni šlo prav? Smentana reč! Če se ne motim, bo malo po angleško in malo po slovensko — "Polka Stars". Igrali so poleg polk seveda tudi valčke in druge plesne res vsi dobre volje. Gibanje nas je ožejalo in sladka kapljica prijetno močila suha grla. Po igranju možje in fantje so nam jo pridno natakali. Veselje v vse zajelo, četudi nismo mogli vsi plesati. Tudi godci so bili nemara presenečeni nad obilo udeležbo in jim je tu in tam sapa pohajala, saj so prvič igrali pred tako veliko družbo.

Na pustno zabavo smo jih povabili znova in pokazali so, da jim nismo zastoj zaupali. Igrali in peli so s tako vnetjem in stvarili tako veselo razpoloženje, da zabave skoro ne bi mogli končati. Postava je le postava in drčati se jo je treba. Godcem veselje in priznanje in pohvala za njih uspešen nastop!

Pustna zabava ne more biti brez maškar. Teh je več, če so napovedane kake nagrade. Tudi pri nas smo jih napovedali in komisija je imela precej dela, težav in preglavic pri ocenjevanju. Predstavili so se ji "kavboji", "palčki", "postavni možje in žene", "cigani", in drugi. "Cigani" so pripovedovali srečo in se tako izkazali na dve strani, zato jim je komisija tudi priznala prvo nagrado.

Skozi zadnje tedne smo se pripravljali na Veliko noč, da bi nam ta prinesla čim več veselja in duhovne obnove. Spomlad je prišla v deželo, pa je spet nenadno močno dahnila zima, da se kar ne moremo odtajati. Nič nas to preveč ne skrbi, vemo, da je čas zime minil, pa naj se še tako upira.

Prisrčne pozdrave vsem rojakom in rojakinjam, posebno pa vsem v Sudburyju. Držimo skupaj, podpirajmo svoje društvo v skupno korist. V slogi je moč!

Veselo Veliko noč in veliko prirov!

Jože Mikolič

Premagala je strah in uspela!

SARNIA, Ont. — Lani junija je Anna Kranjc prodala toliko sesalcev prahu Filter Queen, da je dobila izplačano \$1.800, več kot katerakoli ženska v 40-letni zgodovini družbe. V nagrado in priznanje so ji poklonili bronasti kip in jo imenovali za "moža meseca". Njen uspeh je res nekaj posebnega.

POSLUŠAJTE SLOVENSKE PLOŠČE

VSAKO SOBOTO OB 2 POPOLDNE NA CHIN-FM 101, TORONTO. ODDAJO "ZELELI STE POSLUŠAJTE" VAM PRINAŠA CENTRAL NEWS, NAJVEČJI DISTRIBUTOR ZA PLOŠČE, KNJIGE IN CASOPISE V KANADI. Za informacije pišite na

CENTRAL NEWS & VARIETY
256 Augusta Avenue
Toronto 2B, Canada Telefon: 924-5370

Anna je bila stara 8 let, ko se je začela druga svetovna vojna. Ta se je raztegnila nad njeno domovino in pridružila se ji je skoraj tudi rdeča revolucija. Ob njenem koncu je ostala brez staršev, ubili so jih komunisti, prav tako so ji ti ubili tudi brata. Leta 1956 je prišla z možem Louisem v Montreal, kjer je dobil delo v neki strojni delavnici. V prvem letu bivanja v Kanadi se jim je rodila hčerka Vesna, 15 mesecev kasneje pa sinko Cveto. Življenje je izgledalo dobro, toda Annin strah, ki ga je prinesla s seboj, je rastel. Bilo jo je strah pred stradanjem, ki ga je občutila v obilni meri v vojnih letih doma, strah pred ljudmi, da ni upala iti odpret vrat, če je kdo na nje trkal. Bala se je iti v trgovino.

Ko sta se nato Louis in Anna z otrokoma preselila v Sarnio, se je Anna odločila, da mora iti med ljudi in se naučiti angleščine. Z možem sta kupila malo trgovino z mešanim blagom in Anna je morala stree kupcem. Čeprav ni znala angleško, je pridobil njen prijazni smeh ljudi in posel je nekako tekkel. Postopno se je Anna navadila ljudi in se med njimi začela dobro počutiti... minil jo je strah pred nevarnostjo stradanja, pa tudi pred tujci. V trgovini je ostala tri leta. Z možem sta nato trgovino prodala in kupila drugo za drugo dve stari hiši, ju popravila, modernizirala in prodala. Leta nato sta se naselila v moderno hišo v severnem delu Sarnie. Tu je maja sprejela prodajalca Filter Queen izdelkov. Ko je kupila sesalec prahu, je vprašala prodajalca, če potrebuje njegova družba kako prodajalko. Potrebovali so jo in jo 25. maja lani najeli. Na kratko so jo poučili o svoji prodajni tehniki, toda Anna je pokazala že prvi mesec, kaj zna. Dosegla je v začetku sestavka omenjeni rekord v prodaji.

H. M.

L. Ambrožič st.

OBLJUBA DELA DOLG

LXXIV

Pri Žirovniku, našem sosedu (bivša graščina) so imeli velikanski breg, pašnik. Ko sem bil še čisto mlad, se spominjam, da so ta breg stalno kosili. Ker niso nikoli nič gnojili, je trava skoraj prenehala rasti, le kak bodeči vahč, bodeča neža in enake dobrote so še poganjale. Hlevskega gnoja seveda niso imeli, da bi tolikšno košenino pognojili, za umetno gnojilo pa ni bilo denarja in tudi bi ne koristilo dosti. Prej, ko je graščina imela dosti živine, tam niso kosili, pač pa so od zgodnje pomladi do pozne jeseni na tem prostoru pasli živino. Tako je živina s svojimi odpadki stalno vsako leto pognojila ves to prostor. Po propadu graščine je še nekaj let držalo in je seno, ki so ga malo kasneje kosili — otave niso kosili — bilo lepo dišeče in dosti se ga je nakosilo. Po nekaj letih je začelo pojenjavati in končno skoraj popolnoma ustavilo. Kaj storiti? Vsako pomlad so prignali Hrvatbuše in kozle po vsej Sloveniji in jih prodajali. Vsa žival je bila

do kosti skumrana in vsa prepena, da se mi je zelo smilila. Pri nas so skoraj vsako leto kupili eno bušo, da smo jo čez leto obredili in v pozni jeseni pobili. Nekatere so imele polno ran, največ od debelih palic, ki so jih gonjaci imeli v rokah in tepli živad, če se jim ni dobro obnašala. Vem še, kako sem očeta prosil, naj kupijo tisto, ki je imela največ ran, da smo jo potem zdravili. Vsak dan sem jim potem rane zmival in mazal s sirovim salom. Včasih so mesto buše kupili kakega kozla. A ti hrvatski kozli so zelo smrdeli. Tudi še pozneje, ko smo ga očisti, umili. Tudi gosi so Hrvatje po 100 do 200 skupaj gonili po Sloveniji in jih prodajali ali pa zamenjavali za kako blago. Tudi za stare hlače se je dobila gos.

In s temi Hrvati so se Žirovniki pogodili, da jim bodo prignali v pašo kozle. Spominjam se, da so jih več pomladi zapovrstjo prignali v ta breg okrog 200, kjer so se pasli do jeseni vse

dneve. Ponoči so jih pognali v stajo. In na ta način se je ves prostor tako zagnojil z kozlovskimi odpadki, da je potem nastala zopet lepa košenina. Pozneje so tudi sami vsako leto en predel malo pognojili, za kar jim je bila zemlja zelo hvaležna ter dala dobro povračilo.

Povem na še, da je tista leta, ko so se v Žirovnikovem bregu pasli kozli in mrkači, bil po namem zdravili. Vsak dan sem jim prav težko, dokler se nismo privadili. Vsi tujci, ki so hodili ali se vozili skozi po dolini, so se pritoževali nad smrdom, ki je segal na kilometre v vso okolico.

Morda se bo kdo začudil, kako hitro sem se odtrgal od meseca in se oprijel zemlje.

Več reči me je pripeljalo do tega. Mesec — fantovsko sonce — koliko lepih spominov iz mladih let ob svitu polne lune in "duh moj misli na svoj dom"... Ob luninem svitu smo se fantje ustavljali po vaseh in gručah, nato pa

zapeli, zavriskali, da je odmevalo od vseh gričev naokoli in deklce, ki so ob priprtih oknih prisluškovale, so že po glasovih petja in vriska spoznavale vsaka svojo ljubezen. V mnogih slučajih samo zaželjena ljubezen in marsikaka solza se je potočila ob takih željah in pričakovanju iz njihovih oči. Zlasti ko je prenehala pesem, ko so utihnili vriski in so se fantje razhajali, je marsikak nagel in rožmarin bil z vso ihto vržen skozi zamreženo okno — in nastala je dolga, tiha noč... Ob luninem svitu, fantovskem soncu, so bili tudi postorjeni mnogi podvigi — pametni in nespametni, pa tudi razni sklepi in dogovori društvenega in organizatornega značaja, dogovori za izlete z biciklji na oddaljene prireditve in nastope, največ na orlovške, po bližnji in daljni okolici. Kako prijetni so taki spomini!

Drugo, kar me je pognalo z Lune na Zemljo, je seme kmeta, ki je vskalo v meni. Spomin me je pognal v očetove pomladne brazde, ki so čakale pripravljene, da smo jih posejali ali posadili ob mladi luni, tik pred njo ali takoj za "mlajem". V pripravi, da ob mlaju najhitreje skali in v mlaju vse najlepše raste. Povem vam, da to točno drži in duh starega kmečkega ljudstva ni zametati. Kdor ne verjame, naj poskusi sam. Treba je opazovanju posvetiti vso pozornost. Na primer: Potakni odrezke visečih gorenjskih nageljnov jeseni in lončke in jih postavi na okno na primerno mesto in opazuj. Peresa jim je treba seveda primerno pristrichi, da ne odvezajo stebelu preveč življenja. Če ostanejo kolikor toliko sveži, morda dva, tri mesece, pa ti bodo gotovo vidno oživelili tik ob ščipu, morda že en ali dva dni prej, enkrat čez zimo, in začeli poganjati. Tudi v zemljo jih potakni ob ščipu. Ali poskusite s pomladno setvijo povrtine. Vsaka stvar, naj bo seme ali sadika, bodo vse drugače in lepše uspevale, če bodo dejane v zemljo ob mlaju po one ob polni luni. Imejte pripravljeno zemljo in par dni pred mlajem kupite sadike in jih posadite; isto stori-

SLOVENSKI JAVNOSTI

Glavni odbor ZDSPB TABOR je pričel z izdajanjem MATICE MRTVIH, ki bo v štirih zvezkih skušala zbrati čimveč imen Slovencev, ki so padli kot žrtve komunistične revolucije, bodisi kot civilisti, bodisi kot vaški stražarji, četniki ali slovenski domobranci.

Prvi zvezek je že izšel ter je razprodan. V drugem zvezku, ki je tik pred izidom, bo zbrano gradivo do oktobra 1943, to je do znanega Kočevskega "procesa", odnosno do ustanovitve Slovenskega domobranstva.

Tretji zvezek bo vseboval podatke o domobrancih, ki so padli v borbah s komunističnimi partizani in četrti bo vseboval seznam vrnjencev iz Vetrinja.

Zgodovinski odsek Zveze je zbral številne podatke in imena, nikakor pa ne vseh. Zato se tem potom obračamo na slovensko javnost v Severni in Južni Ameriki, Evropi in drugod po svetu, da nam pomaga zbrati čimveč imen, zlasti za vrnjence iz Vetrinja. Dobrodošli so tudi vsi ostali podatki za kateregakoli Slovenca, ki je postal žrtev komunistične revolucije.

Za čim boljše evidenco so potrebni sledeči podatki:

1. Ime in priimek
2. Domača občina
3. Datum rojstva ali približna starost v času smrti;
4. Način smrti: a) umorjen
b) padel v boju
c) vrnjen iz Vetrinja.

Dobrodošli pa bodo seveda vsi, tudi pomanjkljivi podatki! Vse podatke pošljite na naslov:

"TABOR",
1439 Larchmont Rd.,
Cleveland, Ohio 44110
U.S.A.

RAZLIKA V ČASU — Na sliki vidimo v ospredju stare stavbe starega Jeruzalema, v ozadju pa moderne Izraelskega narodnega muzeja, ki se dviga na griču zahodno od Starega mesta.

KUPUJTE

VELIKONOČNA ŽIVILA, OBLACILA IN OBUČEV PRI NASIH SLOVENSKEH TRGOVCIH.

Svoji k svojim!

CLEVELAND, O.

Ženske dobijo delo

Snažilka dobi delo

V st. clairski slovenski okolici. Kličite po 2. uri popoldne 241-6991. Prospect Window Cleaning Co. 1535 E. 18 St.

(67)

Delo za žensko

Iščemo žensko, da bi delala družbo bolni ženi srednje starosti in ji skuhala kosilo, v Collinwoodu. Kličite LI 1-5705 med 6. in 8. uro zvečer.

(67)

Moški dobijo delo

Strojniki stožastih stružnic zkušeni, zmogni nastaviti stroje pri izdelavi orodja. Samo dnevno delo. Morajo govoriti malo angleško. Kličite Mr. Zare, telefon 361-7811, za sestanek.

CERTIFIED CHEMICAL AND EQUIPMENT CO.

5366 St. Clair Ave. 361-7811

(65)

Male Help Wanted

Young, strong man, willing to work in warehouse. Must speak some English. See Mr. Lewis.

OHIO FURNITURE CO.

6321 St. Clair Ave.

(65)

Iščemo vajenca

za pršilno pleskanje

in

DELAVCA ZA GLADENJE

Vse koristi

Stalno delo

Garfield Heights okolica

SUPREME FIXTURE

MFG. CO.

4868 Chain Craft Drive

587-0200

(66)

SESTAVLJAVCI

Izkušeni sestavljalci lahke trgovske električne opreme. Morajo govoriti angleško. Prosimo, kličite Mr. Zare za sestanek: 361-7811.

CERTIFIED CHEMICAL AND EQUIPMENT CO.

5366 St. Clair Ave. 361-7811

(65)

MALI OGLASI

V najem

3-sobno stanovanje s kopalnico, zgoraj, v okolici E. 71 ceste se odda posamezniku ali zakoncu. Kličite 731-9431 po 4. uri pop.

(64)

Lastnik prodaja

2-družinsko zidano hišo na 20931 Goller Ave., v celoti pokleto, garaža. Kličite 481 2166.

(66)

POZOR

Kadar nameravate kupiti ali prodati vašo hišo, lot, prazno zemljo ali farmo, kličite našo točno postrežbo

JOHN KNIFIC REALTY

481-9980 820 E. 185 St.

(Tues.x)

V najem

5-sobno stanovanje s kopalnico zgoraj se odda v najem na 1051 E. 68 St. Oglasite se osebno.

(66)

V najem

4-sobno stanovanje spodaj, zadaj, na 7004 Hecker Avenue. Sprejememo enega otroka. Kličite 481-4659.

(65)

Hiša naprodaj

Nadstropna 2-družinska hiša, 5-5, 2 spalnice, velika kuhinja, formalna jedilnica, velika dnevna soba v vsakem stanovanju, polna klet, plinski furnez, garaža za 3 avte, cena \$11.800.

STAN HOME REALTY INC.

8808 Garfield Blvd. 641-7700

(65)

Spet nekaj novic z Oloka

(Konec)

Zopet praznujemo par obletnic: 6. januarja 1969 je minilo 40 let, ko je kralj Aleksander dne 6. 1. 1929 prevzel sam vodstvo države in v roko in uvedel diktaturo. Dobro se spominjam tistih časov, ko smo v hladnem zimskem jutru zagledali velike lepake po zidovih in plotovih po vseh trgih, mestih in vaseh širom Jugoslavije in brali njegov glasni poziv: "Mojemu dragemu narodu." Narod je vse to z odobravanjem sprejel in od tega veliko pričakoval. Tudi sam vladar je imel trden namen in dobro voljo rešiti vsa zamotana vprašanja in razmere v državi. Toda izbral si je slabe, narodom nedostopne, konservativne in nesposobne svetovalce. Vladar je postal žrtev atentata v Franciji in začela se je tragedija narodov. Pravilno je povedal kralju dr. Korošec: "Veličanstvo! Diktaturo je lahko uvesti, toda iz nje se izvleči in jo opusti ti je zelo težka in tvegana zadeva." Pozneje je dal kralj dr. Korošcu prav, kakor so pripovedovali pozneje iz dvorske okolice, toda prave rešitve za opust ni mogel dobiti. Bog naj presoja njegovo dejanje in naj bo vse to v bodoče lep in resen opomin.

Isto leto 1929 je bila tudi izredno ostra in dolga zima. Začela je na Novo leto in končala popolnoma šele sredi aprila. Dobro se spominjam tistih časov. Na Svečnico, 2. februarja, je nad Krko, kjer je bila voda bolj mirna, pokril vso vodo do 20 cm globok led in naslednjega jutra se je led še odobellil in bil na več krajih do pol metra debel. Ves promet se je v več krajih nad 3 tedne, vsaj na Krki, vršil po ledu, kjer ni bilo mostov ter s čolnom ali brodom ni bilo mogoče nikamor in bilo vse okovano v okove ledu. Potoki in viri so bili vsi pokriti z globokim snegom in ledeno ploščo ter je bilo treba do pol ure prebijati led na Krki in potokih, da je bilo mogoče napojiti živino ter dobiti vodo za lastno uporabo, za kuhinjo, pranje in ostalo.

Na podeželju so vsled zime ušahnille vse kapnice, vodovod so imela samo mesta in vso vodo je bilo treba tudi po pol ure daleč in tudi po strmi poti prenašati na hrbtu in brenjah in ko si prišel domov je bil že sren na vrhu vode. Tu imajo vse kuhinje vodo pri roki na toplem, pa še godrnjajo, kako je težko življenje. Dolge vrste nosačev vode obojega spola je stalo ob vodi in v mrazu nalivalo vodo. Ko si zajemalnico prijel v roke, se ti je prijel led in si jo, ko si napolnil posodo z vodo, težko spustil iz rok, pa vendar je bilo vse veselo in s šalo, smehom, veselo pesmijo so odšli na svoje domove. Na Krki je bilo polno drsalcev in kljub izredno ostremu mrazu staro in mlado preživelo nekaj časa na ledu in dalo duška veselju in norosti zime. Očarljiv je bil takrat pogled na grad Otočec. Gozdovi okrog njega globoko zaviti v snežno odejo, Krka daleč na okrog ena sama ledena plošča, pokrita s snegom in na prvi pogled nisi vedel ali je suha zemlja ali voda. Proti mlinu, katerega danes ni več, kjer je voda bolj deroča in ni bilo ledu, so se ob sončnem vremenu zbirale jate divjih rac, gosi in drugih ptic. Lačna, premražena žival je iskala hrano in vodo.

Zivo mi je v spominu takratni pustni torek, kateri je bil 13. februarja, in drugi dan pepelnica in praznik sv. Valentina. Ljudje so imeli čas, so malo popili vinčka in spomin na to zimo vozili "Kurenta" čez Krko iz St. Petra v Dolenjo vas. Pravi živčav je bil na Krki. Vse je bilo brez nezdod. Čez noč je divjala izredno močna in mladna burja. Veter suši vodo in led se nad vodo otaja in tanjša, kar se od vrha na prvi pogled ne more opaziti. Na pepelnico sredo dopolne okrog 10. ure pripeljejo slavnatega moža "Kurenta" sredi Krke, da ga "pokoplijejo." Vse je bilo zamaknjeno v te pogrebne "obrede", ko začne led pokati in se pogrezati polagoma v vodovje Krke. Je bilo preveč ljudske mase skupaj in led vsled

preobilne teže ni več vzdržal in se začel drobiti. Ljudi se je začela polasčati panika. Hitro so se razbežali na vse strani in za las ni manjkalo, da dva "pogrebca" nista prišla pod led. Bila sta oba premočena in preden sta prišla domov, je bila obleka na njih veled burje in mraza popolnoma trda. Nad 14 dni sta delala pokoro v postelji vsled prehlada. Slamnat dedec, katerega so valovi Krke potegnili s seboj, je dolgo časa visel na otoškem jezui in pozneje, ko je Krka narastla, ga je pobrala s seboj v Savo.

Velik vrvež na ledu Krke je bil v Novem mestu, saj pet okrog Krke, kateri obdaja mesto, je globok in miren in led je bil debel in zanesljiv. Vendar je mestna uprava budno pazila, da ni prišlo do kakšnih nesreč.

V led je bilo globoko vkovano stebrovje mostov čez Krko v Otočcu, v Dragi pod Belo cerkvijo, v Dobravah, Meršči vasi itd. Ljudje so se zelo bali za usodo mostov, ko se bodo začele taliti in pomikati ledene plošče po Krki. In res na dan sv. Matija je bilo takrat zelo toplo sončno vreme in dobri svetec je takrat zelo počasi in previdno razbijal led in v teku 48 ur je bila vsa nevarnost mimo. Grozila je povodenj, toda nastopilo je zopet hladnejše vreme in vodovje je upadlo na normalno višino.

Tisto zimo so zelo trpeli cigani, brezdomci, ljudje po mestih in podeželju v slabih stanovanjih in živina v slabo utrjenih hlevih. Mnogim je zmrznil krompir, v zidanih tudi premrznilo slabše vino itd. Precej škoda je takrat utrpelo sadje, posebno orehi in delno tudi vinska trta, ozimina, t.j. setev v senčnih krajih. V marcu se začne ogrevati, toda zakrival je vso naravo skoro ves marec globok sneg. Čez dan se je sneg otajal, čez noč je zopet zmrznil in led je držal več dni in tako rastline niso mogle dihati in so žalostno končale. Sv. Jožef je takrat začel s toploto in soncem in sneg in led sta se, čeprav nerada, predala toplini in v teku 10 dni vzela slovo. Takrat je Bog čudežno varoval svet. S počasno

talitvijo snega in ledu je preprečil povodnji. Velika noč, katera je bila, če se prav spominjam 1. aprila, je bila takrat zelo lepo sončna in topla. Prav lepo je oživela vsa narava in marljivi narod je do takrat opravil precej prvih pomladanskih del po njivah in vinogradih. V torek po Veliki noči je zopet zadivjal snežni vihar in močno je snežilo ves dan. Prav posebno, z močno hitro je udarjala za slovo zima naslednjo soboto in bili so veliki snežni zameti, toda na Belo nedeljo, drugi dan, se je ves dan prav hudomušno smejalo toplo sonce. Sneg je kar vidno kopnel in starka zima je morala kar naglo vzeti slovo ter se umakniti za tisto pomlad in polletje. Kmalu je Bog poslal izredno topel dež ter očistil vso naravo navlake dolgotrajne zime. Sv. Jurij je bil že ves v zelenju in prvem pomladnem cvetju, majnik deževen, a topel in vsa priroda se je vidno dvigala iz tal. Kljub dolgotrajni zimi in pozebi je bila tisto leto izredno bogata in dobra letina in bile so pozabljene vse bridkosti preteklosti.

In še nekaj, kar se je začelo v letu 1929 — Mednarodna finančna kriza. Prvo leto bolj polagoma, l. 1930 pa z vso brutalnostjo. Gospodarstveniki v Parizu, Zuerichu in New Yorku so bili mnenja, da je treba vso mednarodno valuto postaviti na

(Dalje na 5. strani)

Vesele velikonočne praznike vsem znancem in prijateljem želi

Joseph Strekal

11210 Greenwich Ave.
Cleveland, Ohio 44105

Sporočamo žalostno vest, da je v 81. letu starosti dne 31. marca 1969 v Ribnici na Dolenjskem umrl

JAKOB MENART

bivši trgovec v Domžalah.

Pokopan bo na farnem pokopališču na Viču pri Ljubljani.

Žalujejoci otroci:

DARINKA, VLADIMIR, RADOSLAV in ZLATA
z družinami.

Cleveland, Kew, Sidney.

V blag spomin
OSME OBLETNICE SMRTI
NAŠEGA LJUBLJENEGA
SOPROGA, OČETA IN
STAREGA OČETA

Joseph Kuhar

ki je umrl 1. aprila 1961. leta

Osem let je minilo.
odkar Te več med nami ni,
a spomin na Tebe še živi
in živel bo do konca dni!

Smrt je kruta, uniči up,
razdruži vezi.
Ostane le boleš v srcu
in spomin na prošle dni!

Zalujejoci:

ANNA — soproga

RAYMOND — sin in njegova družina

Cleveland, Ohio 1. aprila 1969.

Getsemani

Na vrtu tam Getsemani
dehteči oljčni gaj nocoj
trepeče in grenko šumi.

In luna vsa otožna gre
kjer trojica učencev spi.
po nebu in na vrt oljčni zre,

A tla kamnita trepetajo
in trde skale se rahljajo,
ko Mučenik,
naš Rešenik
na njih kleči,
krvavi pot poti — — —

Od Svetega Duha
po čudežu spočetega
Moža objema smrtni strah,
ko človek, izdajalec — prah
se bliža z vojsko in s koli,
poljub strahotni svoj mu da —
in ga sovražnikom izda — — —

Ah, Judežev poljub
Zveličarja boli — — —!

O človek, glej, da mu ne daš
poljub kot Judež — ne izdaš
v pogubo sebi — Rešnje kri. —

M. H.

NAZNANILO IN ZAHVALA

V globoki žalosti naznanjamo, da je dne 1. marca 1969 v Gospodu preminul naš ljubljani soprog, oče, stari in prastari oče

JACK SKRYANC

Pokojni je bil rojen dne 10. julija 1890 v vasi Matena pri Igu, Slovenija, Jugoslavija. V Ameriko je prišel leta 1909. V Sloveniji zalujejo za njim sestra Mica Lužar in Ančka Grmek, njuni družini in več drugih sorodnikov. Pokopali smo ga dne 4. marca 1969 na pokopališču All Souls, Chardon, Ohio. Častiti gospod župnik Viktor Tomc je v Zeletovem pogrebem zavodu na 152. cesti blagoslovil truplo in opravil začetne pogrebne obrede, v cerkvi Marije Vnebovzete pa daroval slovesno pogrebno sv. mašo. Zahvalo mu izrekamo za vso naklonjenost in tolažbo. Člani društva MIR št. 142 SNPJ in Kluba slovenskih upokojencev na Holmes Ave. so pokojnega počastili kot svojega premirulega sočlana. Naj prejmejo našo toplo zahvalo. Hvaležni smo vsem, ki so darovali za sv. maše in druge dobre namene, vsem, ki so poklonili cvetje in vence ter vsem, ki so dali na razpolago avtomobile za sprevod. Prisrčna hvala vsem, ki ste prišli kropiti, bili pri sv. maši in spremili pokojnega do groba. Bog povrni vsem, ki ste pokojnemu storili kako dobroto, posebno v zadnjem času življenja. Zahvalimo se pogrebemu zavodu Jos. Zele & Sons, 452 E. 152. St., da nam je tako lepo uredil pogrebne priprave in odlično vodil sprevod.

Njegovi blagi duši daj Bog svoj nebeški raj!

Zalujejoci:

soproga URSULA,
sin JACK, hči ELSIE AUGUSTIN,
7 vnukov in 3 pravnuki,
brat MICHAEL SKRYANC
in ostali sorodniki

Cleveland, O. 1. aprila 1969.

A. GRDINA and SONS INC.

ZELI VSEM ROJAKOM VESELO VELIKO NOČ

DVA POGREBNA ZAVODA:

17010 Lake Shore Blvd.; Telephone: 531-6300
1053 East 62nd Street; Telephone: 431-2088

TRGOVINA S POHISTVOM:

15301 Waterloo Road; Telephone: 531-1235

GRDINA RECREATION, kegljišče:

6017 St. Clair Avenue; Telephone: 361-9398

SREČNI SMO VSELEJ, KADAR STE VI, KI NAM POKLONITE ZAUPANJE,
ZADOVOLJNI Z NAMI.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE VSEM ZELITA

Michael Telich

John R. Telich, CLU

ZASTOPNIKA

SUN LIFE OF CANADA

2829 Euclid Avenue

CH 1-7877

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

želita

LOUIS FERFOLIA
DONALD FERFOLIA

POGREBNI ZAVOD

9116 Union Ave.

MI 1-7420

Vodimo spoštljive pogrebne sprevede v tolažbo
preostalih . . . v spomin pokojnim

Vesele velikonočne praznike želimo vsem
cenjenim odjemalcem in znancem

ZULICH
INSURANCE AGENCY

VSAKOVRSSTNA ZAVAROVALNINA PROTI
POZARU IN NEZGODI

FRANCES ZULICH, Agent

18115 Neff Road

IVanhoe 1-4221

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

želi vsem odjemalcem, prijateljem in znancem

PRINC DELICATESSEN

Vedno na razpolago grocerija vseh vrst,
meso za prigrizek, pivo in vino

15508 Holmes Ave.

Tel.: GL 1-7487

ELECTRIC MOTOR REPAIR CO. INC.

3340 St. Clair Avenue

Tel.: 881-5766

Vesele in srečne velikonočne praznike želi

DRAGO PRELOG

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

ZELITA VSEM GOSTOM IN PRIJATELJEM

MARY HRIBAR IN MARY SUSTARSIC, solastnici

HECKER TAVERN

1194 East 71 St.

Tel.: 361-9779

JAMES A. SLAPNIK, JR.

FLORIST

6620 St. Clair Ave.

Henderson 1-8824

BEST WISHES

FOR A JOYOUS EASTER

VESELO VELIKO NOČ

ZELIMO VSEM DRAGIM PRIJATE-

LJEM IN NAŠIM ODJEMALCEM

Bičanje

Za udarci — je nov bič
spet pripravljen v roki kruti. —
Blizu je — "Golgoti grič!" —
To srce mi v strahu sluti.

Judežev poljub gori
kot požar nad domačijo...
V križev pot naš — vrisk zveni! —
Kdo so — ? ki se nam smeji!

Kdaj, oh kdaj se do vrhov
za nas kruti bič razvije?
Kdaj se zlomi vrh njegov,
da nam zarja v dan zasije?

Kristus, ranjena ti stran
je kot večnosti globina...
V to globino dan na dan
pada naša bolečina.

SPET NEKAJ NOVIC Z OTOKA

(Nadaljevanje s 4. strani)

trdno podlago zlata, zaustaviti kroženje, vsaj delno, gotovine in vso naložiti v bančne zavode ter tako vso naložiti v kraje, kjer bi trenutno bile večje obresti in dobiček. Pri tem so zlasti v Sloveniji trpeli denarni zavodi, posebnost rafajznovke, podeželske hranilnice - posojilnice, članice Zadrugne zveze in Zveze slovenskih zadrug. Ljudje so v obupu kar navalili na denarne zavode ter začeli kar na veliko dvigati vloge. Nekaj časa je šlo, toda, ker ni bilo dotoka nove gotovine od nikoder, so bile prisiljene ustaviti plačevanje vlog, ali vsaj malenkostno plačevale. Nastali so novi in stari računi (zamenjane vloge) in mnogi so pri tem trpeli velike izgube. Nekateri mestni zavodi so nekaj časa kljubovali temu, toda v teku 1 leta je tudi te zadela ista usoda. Danes, po 40 letih, se čudim, da je vodstvo denarnih zavodov in zadrug takrat obdržalo živce. Da so v letih 1930-36 naše zadruge preživele krizo, gre v veliki zaslugi našim velikim možem, večinoma že pokojnim: Gabrovšek Francu, Bogomil Remcu, Franju Trčku, Karel Dermastiju, Basaj Jožetu itd. Res hudo je bilo takrat, vsega je bilo v izobilju, le kupiti nisi mogel dosti. Trgovine vsega natrpene, le kupca ni bilo. Delavci brez dela, v podeželju polni hlevi živine, kleti polne sodov vina in drugih pridelkov, le vnovčiti vse to je bilo sila težko. Kmet, ko je plačal davke, zavarovalnino, je nato z veliko skrbjo gledal, kako bo preskrbel obutev in oblačila za družino. Delavec, kako jo bo preživel.

Za hrano zlasti na podeželju ni bil problem, toda obleka in obutev ter kirjava je bil velik problem zlasti v delavskih predeh. Res so takrat zelo z veliko vsemu delovale dobrodelne verske organizacije "Karitas" in delile pomoč vseh, kjer so pač mogle, le denarja ni bilo od nikoder. Vendar narod je bil kar zadovoljen. Seveda so bili tudi žalostni slučajji, delomrznosti, pijačevanje, kar ni nič čudnega. Če bi bile vlade takrat bolj previdne in širokogrudne, bi se marsikatero gorje takrat in pozneje preprečilo. Proti 1. 1935 se je stanje v inozemstvu in doma precej popravilo in okrepilo. Denarno kroženje je postalo vsak mesec bolj krepko med ljudstvom. Narod se je umiril, začel zopet zaupati denarnim zavodom in tako so se celice rane preteklosti. Ko je bilo vse na pravem tiru in razmahu, je nastopila svetovna vojna in 1. 1941 okupacija.

Kmalu bo Velika noč. Naši spomini bodo hiteli zopet v rodni kraj naše mladosti in gledali v duhu na običaje in lepoto Velike noči v Sloveniji. Cvetna nedelja, butare, beganice, oljke, božji grob, vstajenska procesija, veselo pritrkavanje — veselo velikonočno voščilo naših zvonov, vuzem v Slovenskih gorah, naše lepe velikonočne pesmi, žegen, pirhi itd. Saj tujina

ima tudi marsikaj lepega, toda one globoke verne domačnosti, kakor je bila v naših krajih, tujina nima. Kakor je pust Božič brez jaslje, se zdi meni pusta Velika noč brez božjega groba, Velika nedelja brez procesije in brez kipa od smrti vstalega Zvečarja. Res krasni običaji, katere je naša sveta dolžnost, da jih vsaj v mislih in deloma tudi v dejanjih ohranimo poznim rodovom v spomin. Seveda vsega tega ni mogoče izvršiti, deloma se pa z dobro voljo da marsikaj ohraniti. Nekateri — tudi učeni govore, čemu vse to, saj ni več moderno. Jaz sem pa mnenja, da oni, kateri trdi to, ali nima več one velike verske in narodne zavesti, ali je pa popolnoma pozabil na rodni kraj in trpljenje preteklih let, na trpljenje naroda doma za obstoj vere in drugih moralnih vrlin in ljubezni do lastnega naroda. Kako lepo je naše velikonočne običaje prikazati v slikah in karticah naš veliki umetnik - slikar Gaspari Maksim.

Cerkev doma pa naj si bo to v Sloveniji, Hrvaški, Srbiji, kljub vsem zaprekam te običaje skrbno čuva, jih brani in izroča nepokvarjene naslednikom v varstvo. Ze par let berem v "Družini" spored obredov Velikega tedna in vidim, da se doma ni dosti spremenilo v tem oziju. Pokojni g. Pahulje Franc, župnik moje rojstne vasi, mi je za Veliko noč leta 1963 pisal: Imamo še vse: božji grob, blagoslov jedil na podružnicah, pritrkavanje, vstajensko procesijo, itd.

Zivo mi je v spominu velikonočno jutro 1. 1939. Krasno pomladno-sončno, toplo pomladansko jutro v moji rojstni fari v St. Petru pri Novem mestu. Krasno vreme je privabilo ogromno naroda k lepi slovesni procesiji. Cerkev je bila prenapolnjena vernega naroda in res mnogo jih je pristopilo k obhajilu, mi pevci smo veselo in ubrano prepevali med procesijo, v cerkvi med sv. mašo, in bilo je res nekaj veličastnega in vselega. Po končani maši pred cerkvijo dohitim 70-letnega g. Antona Pungercarja iz Vel. vrha, kateri se je prerival na prosto skozi gosto množico naroda. Voščim mu praznike in se s solzami v očeh zahvali in pravi: "Kako lepo je bilo danes. Lepo vreme, lepa procesija, krasno ste peli. Veš, fant, nad 20 let sem bil v Ameriki. Bil sem v Clevelandu, Milwaukee! Tam sem imel cerkev pred nosom. Tudi tam so po naše peli in po naše molili, a nikakor nisem mogel tja. (Moža je verjetno potegnila od cerkve takratna brezverska gonja, katera je močno vplivala med našimi ljudmi širom Amerike.) Ko sem prišel domov, zagledal naše kraje, me pa ne zadrži noben sneg, mraz, vročina, dež, da ne bi šel po slabi, kameniti poti nad 2 uri daleč v St. Peter v farno cerkev k maši vsako nedeljo in praznik. Kako lepo je bilo danes zjutraj. Ob poltretji uri sem šel že od

doma. Lepo jutro. Ptiki so veselo prepevali, mesec lepo svetil med potjo. V cerkvah na Trški gori, pri Sv. Juriju, v St. Petru, Trebelnem, v Smarjeti, na Toplicah, v Novem mestu, v Smihelu, na Vel. Vinjem vrhu in drugod pa so tako lepo pritrkavali, da sem pozabil na vso utrujenost. Ob pol peti sem bil že pri božjem grobu in v zvoniku je veselo zvonilo, jaz pa s takim veseljem molil pred božjim grobom kot malokdaj!" — Drugo leto, 1940, je ta mož umrl in upajmo da se veseli in uživa večno srečo Velike noči v nebesih. Zgodba tega moža na Vel. noč pred 30 leti mi je vedno živo pred očmi.

Pa kaj bomo tarnali v tujini. Tudi nam velja veselo velikonočno voščilo: "Kristus je vstal, z Njim bomo nekoč vstali tudi mi." —

Torej, Tone in Jure s hriba, Jamrovski Majk, Regerčan, Vrhensk Tine, Gregor, Štajerski Cehi ter vsi Slovenci in Slovenke širom Amerike, severne in južne, vsi razpršeni po vseh predelih zemeljske oble, vsi bratje in sestre v rodni domovini — le lepo in veselo praznujte praznik Vstajenja in zmago Kristusovo!

Zato vsej slovenski družini doma in zunaj in vsem drugim sveta:

Kristus je vstal!
Veselo Alelujo!
Veseli Vuzem!
in
obilno pirhov!

Bog živi!

Peter Selak

Računalnik za jedilnike

Poslej se bo na posebni kliniki v Kansas Cityju sestavljala večerja s kozarcem osvežujočega 1318, nato pride vabljeni 5157, z nekoliko 2188 in 1401, za konec pa bo na mizi še slasten kosček 7106. Vse skupaj je elektronsko sestavljen obrok za bolnike. Novost so zelo pozdravile kuharice, medicinske sestre in drugo osebje v bolnišnici, ki ima 517 postelj.

V prevodu iz računalniške govorice je takšna večerja sestavljena iz kozarca ananasovega soka, perutnine z redkvico, jabolčnega in brusničnega kompota in kosčka karamelne torte.

Za sestavljalce jedilnikov pomeni precejšnje olajšanje novi sistem, ki so ga uvedli po šestletnih raziskavah v Kansas Cityju. Po tipkah se medicinske sestre povežejo z elektronskim računalnikom, ki je "nakrmljen" s približno 2500 posamičnimi živili in z 80 kuharskimi recepti. Pri sestavi obroka upoštevajo elektronski možgani hranilno vrednost, pogostnost posameznih jedi na jedilniku in seveda tudi stroške, povzru pa zaradi vedno enake priprave zagotavljajo natančno kontrolo.

Osebe lahko sestavi jedilnik za tri tedne v nekaj minutah, prej pa je potrebovalo približno poldrugo uro. V tako prihranjenem času se lahko sestre za dietno hrano posvetijo pripravi specialitet za določene bolnike. Šef kuhinje je dejal, da so po zaslugi "elektronskih" obrokov prihranili v prvem mesecu kakih 20 odstotkov izdatkov za živila in za pripravo jedil.

Mrčes dela hudo škodo

WASHINGTON, D.C. — Razne vrste mrčes napravi v naši deželi letno okoli 4 milijone dolarjev škode, četudi se borijo proti njemu z najrazličnejšimi sredstvi. Za ta sredstva izdajo stotine milijonov dolarjev.

Precej sile

PITTSBURGH, Pa. — Ena in pol unče premoga ima v sebi toliko sile, da bi z njo prepeljali eno tona tovora po železnici eno miljo daleč.

The finest value in quality shoes?
It's here from FLORSHEIM!

The better look of Florsheim fine shoe value still starts at \$19.95. Premium calfskin, careful construction, superior styling. Florsheim makes them better to begin with so they last longer. And look better throughout their long life.

Most Florsheim styles \$19.95 to \$27.95 / Most Imperial styles \$37.95

LOUIS MAJER

SLOVENSKA TRGOVINA S CEVLJI

6410 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103 EX 1-0564

želi VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE in se vsem odjemalcem iskreno zahvaljuje za naklonjenost.

Čevlji znamke FLORSHEIM so izvrstne kakovosti in odlični po obliki.

Skoro za isto ceno kot navadne čevlje, lahko kupite in nosite originalne FLORSHEIM, ki so lepši, se bolje prilagajo in jih nosite dalj, ker so bolj trpežni.

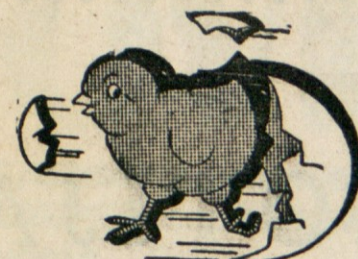
EUCLID RACE DAIRY & ICE CREAM CO.

503 East 200th St.

IVanhoe 1-4700

VOŠČIMO VAM

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE!

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
VAM VSEM ZELIJO

STAN MEZIC
EDWARD KOLEGAR
AL SADAR
EDWARD GRUM

Prisrčna hvala vsem mnogim rojakom, ki so nam zapali svoje zavarovalne zadeve. Obljublamo skrbno, zanesljivo postrežbo v bodoče.

STAN F. MEZIC INSURANCE AGENCIJA

6629 St. Clair Ave.

EX 1-4855

GRDINA SHOPPE

TRGOVINA OPREME ZA NEVESTE

6111 ST. CLAIR AVE. PH. 431-6800

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

Our Best Wishes For A Happy Easter

PRAV SREČNO IN VESELO VELIKO NOČ

ZELI NAROČNIKOM, ODJEMALCEM

IN VSEM ROJAKOM

MIHA SRŠEN SHOE REPAIR

7208 1/2 ST. CLAIR AVENUE

Popravljalnica čevljev

MIRKO ANTLOGA, lastnik

M. A. TRAVEL SERVICE

6516 ST. CLAIR AVE.

Cleveland, Ohio 44103 — Telefon HE 1-3500

ZELI VSEM ROJAKOM

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

THE NORWOOD MEN'S SHOP

6217 St. Clair Avenue

881-1393

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

Oglejte si našo velikonočno zalogo oblek za moške.

Najlepše darilo za moža Arrow White Shirt.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE ZELI VSEM PRIJATELJEM IN ODJEMALCEM

COLLINWOOD DRY CLEANING

MRS. ANNA KOVACH, lastnica

Pri nas napravimo prvovrstno delo. Pridemo iskat in pripeljemo na dom.

15210 Saranac Rd.

GL 1-4746

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE ZELIMO VSEM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!

EDDIE TURK'S SERVICE STATION

ATLANTIC GASOLINE

vogal St. Clair Ave. in 61. cesti

Vse, kar potrebuje vaš avto, dobite pri nas. Hvala za naklonjenost in se priporočamo še za naprej.

KAREL MAUSER:

ROTIJA

Kmelo bodo zarezali v zemljo. Leskovi abranci se že kadijo, po travnikih se ponuja podlessek. Prve motoglave čebela že rinejo v kelihe. Otroci nabirajo vrbove mačice.

Na Prtovcu je pomlad. Nobe-na stvar je ne ustavi več. Vsak dan močnejše se javlja. Zjutraj so bregovi rumeni od trobentic in travniki polni zvončkov. Celo rumeni citronček se je prizibal od nekod, obletel grmovje in pijano motoglavil naokoli. Otrok kar ni mogoče držati doma. Podijo se po vseh krajih, največ

jih je v Škovičevih rebri. Klemanski otroci! Pomladi nihče ne čuti tako kakor otrok in kmet. Otrok zato, ker je pomladi najbližji, kmet zato, ker se z zemljo vred zbudi.

Prtovč je bil ves brez snega. Kako tudi ne? Tiha nedelja bo jutri in po praznikih diši.

Preorana zemlja je črna in se kovinasto sveti.

CHICAGO, ILL.

MALE HELP

WANTED RELIABLE MEN
for Landscaped maintenance. Good
pay. Year end bonus. Call after 5
966-3281 (66)

SHOE SALESMEN

FULL OR PART TIME
Wonderful Opportunity
For Very Substantial Income
And Future

O'CONNOR

& GOLDBERG

33 S. State Street
MR. C. LOFTIN, MGR. (64)

SERVICE TECHNICIAN

Rapid growth of our Norelco dictation machine necessitates the increase in our service department. If you recently completed your service in Army or Navy and have electronic experience, phone for appointment.

673-1783

or come in and see Alex Komar

North American Phillips Co. Inc.

"NORELCO"

7530 Frontage Rd., Skokie, Ill. (65)

JANITOR

Full Time, Steady Job 5 1/2 Day Wk.
7 AM to 3:30 PM Monday to Friday
Saturday, 7 AM to 11 AM
Must Be Steady, Reliable
Good Starting Sal.
All Company Benefits

Driscoll & Co.

3145 W. Grand Ave.
Employment Office at Troy Street
See Bert McWilliams (64)

HOUSEHOLD HELP

HOUSEKEEPER — LIVE IN.
BEAU N. SHORE SUBURB.
Motherless teenage girls, own rm.
plus TV. 5 day wk. Father travels.
Refs. Good sal. 433-4479 bet. 7 and
10 p.m. (65)

HELP WANTED

COLLEGE STUDENTS — HOUSEWIVES

TAKE ADVANTAGE OF YOUR FREE LUNCH TIME HOURS
PART TIME APPLICATIONS NOW BEING ACCEPTED
FOR RESTAURANT WORK AT JACK IN THE BOX

117 E. Chicago Ave.

SHORT HOURS — HIGH PAY
VACATIONS — FREE INSURANCE — MEALS
CAN YOU KEEP PACE WITH THE
FASTEST GROWING COMPANY IN THE COUNTRY?

Tel. 944-8700 (64)

MALE HELP

TRIPLE "S" STEEL COMPANY

Has Immediate Opening
for

Steel Warehouse Superintendent

NIGHTS

Must be experienced in Steel Warehouse operations. Able to
Supervise Shearing Set up.

Excellent Working Conditions
APPLY

TRIPLE "S" STEEL COMPANY

4900 S. California, — Tel. 436-2300 (64)

Preorana zemlja je črna in se kovinasto sveti.

Kos vsako jutro bolj visoko žvižga.

Prtovčani nič več ne vidijo Rotije. Zdaj je vsem ljudem prvo zemlja in delo. Rotiji je tako najbolj prav. Njene ure se stekajo.

Marjeta je enkrat že bila pri Strajnarci v Železnikih in ji razložila, kako in kaj. Večinoma je že vse vedela, tudi to, da je otrok Tinotov.

"Pa so nekaj govorili, da sta si bila zadnje čase z Jernejem na roko", je bila radovedna babica.

"Jezik!", je zamahnila z roko Marjeta. "Jernej nekam na Jamnik gleda."

Pogovor ji ni bil ljub. Zdelo se ji je, da ji vznemirja vest. Saj morda bi bil Jernej ob Rotiji srečen. Bogve?

Strajnarca je obljubila, da bo prišla Rotijo pogledat.

"Kdaj pa pričakuje?" je vprašala.

"Koncem marca", je bila Marjeta že kar kratka. "To pa za stroške", je dala nekaj že kar naprej. "Plačala ti bom jaz, veš." In se je poslovila.

Na Prtovcu je zavekalo skoraj pri dveh hišah hkrati. Pri Jajtu in v Škovičevih kajži. Komaj tri dni je bilo vmes.

Rotija je ležala trudno v postelji in gledala v drobno otrokovo glavo. Fantek je. Jernej in Marička sta se že ogasila. Zmenjena sta že, kako in kaj, le za ime se ne morejo pogoditi. Krst je pred vrati.

"Jurij bo", je Rotija že zdavnaj odločila. Morda se je Marička malo nadejala, da bo Jernej, toda Rotija ni hotela na zunan prav nič pokazati, da je bila stvar z Jernejem kaj globlja. Ljudje bi spet koj zamajali jezike.

Jerneju je bilo prav. Njemu se na misel ni hodilo, da bi kdo drug zbral otroku ime kakor Rotija. Jurij je pošteno gorensko ime. Lepo se izvori in dosti pomeni.

Na samo veliko noč je bil Rotijin otrok sprejet v sveto Cerkev in Jernej se je namesto njegova odpovedal hudiču.

"Jurij si", je trobežljaj nazaj po poti. "V Škovičevu kajžo boš prinesel pomlad."

"Kar hitimo, Rotija, vem, da nas že težko čaka." Toda pot od Selc do Prtovca se danes kar nekaj vleče. Babici morajo vsi pomagati. Sicer otrok ni težek, a roke vendarle hitro odrevenijo. Tudi Jerneja zadene vrsta. Nerodno je vzel paglavčka v naročje in še na misel mu ni prišlo, da je Tinotov.

Ni se mogel premagati, da bi ne pogledal, kakšnega obraza je. Glej ga, šmenta, saj Tinetu še podoben ni. V nosek in usta je docela Rotijin in kazno je, da bodo tudi oči njene.

"Srčkan otrok, kaj?" je žujnjala Strajnarca, ki je težko racala ob Jerneju.

"Tak kakor angelček", sta pri-trdila Jernej in Marička oba hkrati. "Rotiji bo v veliko veselje, čeprav je morala dosti prestat zavoljo njega", je Jernej se dodal.

"Zdaj ga bom pa jaz spet nesa", je Marička kar segla po malčku. Jernej se ni branil. Končno je pestovanje ženskega čela in prav je, da se ga tudi Marička privadi.

Vse kaže, da bo postal Jernej Jamničan. Z delom v Jelovci je prenehal in zdaj je za hlapca pri Kožarju. Kožar potrebuje treznega in poštenega človeka za dom. Že dober teden je minul, odkar gleda Jernej Jelovco samo od daleč. Pa se mu včasih kar stoji. Pri kopi sedeti in vleči vase smolnat vonj smrek in borovcev, lepšega menda res ni na svetu.

Sicer pa tudi na Jamniku ne bo slaba. Čotova bajta je kar

čedna, sveta je tudi nekaj in tista gmajnica, čeprav nekoliko na nerodnem kraju, bo prijeten kotiček, kadar ga bo grabil otrok čas po Jelovci. Sicer je pa vasica tako v gmajni. Sveti Primož z nizkim stolpom se komaj kaj razgleda čez smrekovje.

Kaj pa Čotova mati? Za Jerneja so navdušeni. To je ena. In druga stvar? Zeli, da bi bila ohcet kar kmalu po veliki noči. Marička in Jernej sta kar za to. Bo v Čotovi bajti vsaj nekaj več življenja. In še nekaj je, zakaj mati tako tišči. Dela je čez glavo. Marička ne zmore vsega, s starimi ljudmi se pa polje ne spomaga dosti. Kar star človek v enem dnevu stori, mlad nima kaj za eno dopoldne. Saj ne, da bi Čotovka ne bila pridna. Toda zgarana je, reva. Nič več ni tista kot v mladih letih, pa amen. Šestdeset let in trdo življenje,

ej, to človeku popije moči. Se sam se koj ne zaveš tega. Naenkrat postaneš truden in nič se ni čuditi, da Čotovka koj zakinka, da se le usede.

Jernej je že do kraja zmenjen zavoljo Maričke. Z Maričko samo je bil brž v domenu. Ljubezni si nima dosti povedati, posebno ne taka, ki je že zrela.

Boter in botrica sta otroka vrnili Rotiji.

"Tako kakor si želela, smo napravili. Jurij je. Župnik se niso nič upirali. Tudi v krstno knjigo so ga vpisali. Jurij Poderžaj, Prtovč št. 4."

Da so morali župnik zapisati tudi: nezakonski, tega Jernej ni povedal. Na takle dan Rotija ne sme biti žalostna.

(Dalje prihodnjič)

Sporočajte domače vesti!

ZELIMO VSEM NASIM ODJEMALCEM, PRIJATELJEM
IN ZNANCEM VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE!

STANDARD EAGLE MKT.

854 E. 185 St.

IV 1-5686

priporoča, da že sedaj naročite

za VELIKONOČNE PRAZNIKE naše domače MESENE
KLOBASE, SUNKE, ŽELODCE in PREKAJENO MESO!

OPOZARJAMO, DA IMAMO NOVO AVTOMATičNO
PREKAJEVALNICO S HIKORI LESOM!

Razen tega imamo na prodaji KAŠO, domače zelje in repo,
KOKSER fižol, domačo koruzno moko, orehe v zrnih,

Seveda tudi vse vrste grocerijo, zelenjavo, sadje in vse vrste
pijače: tuja in slovenska vina ter mehke pijače.

EDWARD PLANISEK — lastnik

K S K J

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLISKA JEDNOTA

(K.S.K.J.)

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA KATOLIŠKA PODPORA ORGANIZACIJA V AMERIKI

sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa
tako po rojstvu.

- izdaja najmodernejše vrste zavarovalnic za odrasle in za mladino;
- od \$500.00 do \$15,000.00 posmrtnine
- za onemoglost, poškodbe in operacije do vsote \$600.00
- za odrasle člane bolniško podporo
- članom posodi denar za nakup doma.

Za seznam in pojasnila o tajniku ali tajnici v vaši okolici izpolnite
izreček in pošljite na glavni urad K.S.K.J.

AMERICAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION (K.S.K.J.)

351-353 No. Chicago St.
Joliet, Illinois 60431

Radi bi več pojasnila o K.S.K.J. ter ime in naslov tajnika(ice)
v naši okolici.

IME .....
NASLOV .....
MESTO .....
DRŽAVA ..... CODE .....

ČE SE SELITE

Izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno,
da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko.
Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.

Cleveland, Ohio 44103

Moj stari naslov: .....

Moj novi naslov: .....

MOJE IME: .....

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO

VESELE IN SREČNE VELIKONOČNE PRAZNIKE

DRAGIM PRIJATELJEM IN ZNANCEM

VOŠČITA

DR. SONJA IN FRANČEK TOPLAK

zobna ordinacija in zobni laboratorij

v hiši Central National Bank

6420 St. Clair Ave.

Telephone: 361-1970

EDMUND J. TURK

ČLAN MESTNEGA SVETA —

23 WARD-COUNCILMAN

6411 St. Clair Ave.

EX 1-3333

VOŠČI VSEM PRIJATELJEM IN ZNANCEM, PO-
SEBNO VSEM MEŠČANOM V 23. VARDI, PRAV
VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
ZELIMO VSEM!

TREBEC EXCAVATING, INC.

571 East 200th St.

481-1000

Euclid 19, Ohio

MIHCIC CAFE

7114 St. Clair Ave.

Telephone: EN 1-9359

Lastnika voščiva vsem našim gostom in prijateljem
VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE.
Priporoča se za vašo nadaljnjo naklonjenost.

FRANK in DOROTHY ZITKO

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE ZELI DRAGIM
PRIJATELJEM IN ZNANCEM, ZLASTI
SVOJIM ODJEMALCEM

MARTIN VAJDIČ

MESNICA IN GROCERIJA

6634 St. Clair Avenue, Tel.: 391-7528

ANN'S DELICATESSEN & BEVERAGE

1395 East 55 Street

Lastnika FRANK IN ANNA SMREKAR želita

odjemalcem in prijateljem VESELE

VELIKONOČNE PRAZNIKE

BOSNAR SINCLAIR AUTO SERVICE

5221 St. Clair Avenue

361-5577

lastnik JOSIP BOSNAR

ZELI VSEM SVOJIM ODJEMALCEM IN
SLOVENSIM PRIJATELJEM VESELE
VELIKONOČNE PRAZNIKE.

EMILEE'S BEAUTY SALON

6128 Glass Avenue

Cleveland, O. 44103

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE ZELI
Tel.: 881-6480 EMILEE JENKO